

Den första liften i nuvarande Skolbacken. Man köpte polletter på taxistationen nere i byn för att kunna starta liften.
Foto: Järvsö Hembygdsförening

Den här bilden är riktigt gammal. Den är så gammal att vi blev tvungen att scanna in den från en glaskopia. Vi vet inte vilka som är på bilden, men det skulle kunna vara Olle Arvidsson.

Foto: Järvsö Hembygdsförening

INGEN VANLIG HISTORIA

Järvsöbacken firar 80 år och gör det med att vara starkare än någonsin! Besöksrekorden når nya höjder för vart år som passerar och med fjolårets milstolpe på drygt 200 000 besökare kan vi konstatera att området bara blir bättre och bättre. Läs vidare så får du veta hur vi har kommit dit vi är idag och hur framtiden kommer att bli. Av: **ANGELICA NILSSON**

Då

ÅRET VAR 1937. Den 21 mars klockan 13.00 invigdes Öjebacken med pompa och ståt av kommunalnämndens ordförande i Järvsö, Herr **Jon Hanson**.

Det stod att läsa i lokalpressen att "tillströmningen av motorfordon var enorm och statspolis och ordningsman hade såldes styvt arbete att kunna parkera de över 200 automobilerna och det stora antalet bussarna"

Svenska skideliten var på plats för att köra den allra första upplagan av Järvsöslalom som gick av stapeln och som dess har körts varje år i 80 år!

– Järvsöbacken är en av få, kanske den enda, skidanläggningen i Sverige som har så pass lång historik, berättar vd **Peter Augustsson**.

Erik Hansson var mannen som byggde skidbacken. Till sin hjälp hade han ett gäng rejäla skogshuggare som tog ned skogen på bergssluttningen och som i sin tur använde sig av hästar för att dra fram timret. Erik hade varit på resa till Östersund och låtit sig imponeras av deras skidbacke och fattade beslutet att Järvsö också skulle bli en del av den då relativt nya sporten – slalom. Efter mycket blod, svett och tårar stod berget naket och skidbacken kunde invigas som en av landets första!

NÅGON SOM VAR med från starten är Järvsösonen **Olle Arvidsson**. 1940 när första Svenska Mästerskapet i slalom hölls i Järvsö så var Olles pappa biträdande banchef.

– De fick hjälpas åt att trampa backen. Ett gäng karlar och pojkar ställde sig längst ned med skidor på och sedan trampade man uppåt, berättar Olle.

Så fort Olle visste vad fram och bak var på skidorna började han åka.

– När första snön lade sig var lyckan fullkomlig för många. Det fanns inga bilar, inga liftar och inga pistmaskiner. Man tog sina skidor på axeln och promenerade upp till bergets fot. Väl på plats trampade vi upp för att packa snön. Vi stod sen där uppe, svettiga och flåsnades och undrade om vi verkligen skulle åka ned direkt eller vänta lite. Det tog ju bara en minut att åka ned och sen var man tvungen att trampa upp igen. Men vi visste inget annat och vi hade otroligt roligt, säger Olle.

I snitt hann de med tio åk på en hel dag. Men det var tungt att trampa och 1957 byggdes första liften som bestod av byglar att hålla i. Polletter fanns att köpa vid taxistationen.

– Det var revolution på den tiden. Man stoppade i polletten, drog i ett handtag och väntade några sekunder och därefter hoppade liften igång. På en bygel kunde man åka två personer men det utökades snabbt till fyra personer.

Tävlingen med namnet Järvsöslalom blev succé och lockade folk från när och fjärran. Tv och radion hade ännu inte nått fullt genomslag så man tog helt sonika tåget till Järvsö för att se skideliten göra upp om priserna. Byborna hjälptes åt att skotta små vägar upp från stationen till backen så att publiken kunde promenera upp och sen titta på tävlingarna stående på barmark.

Olle var domare och satt i ett litet torn.

– Vi hade sex tidtagare nere vid mållinjen och en telefonledning upp till starten. Starten

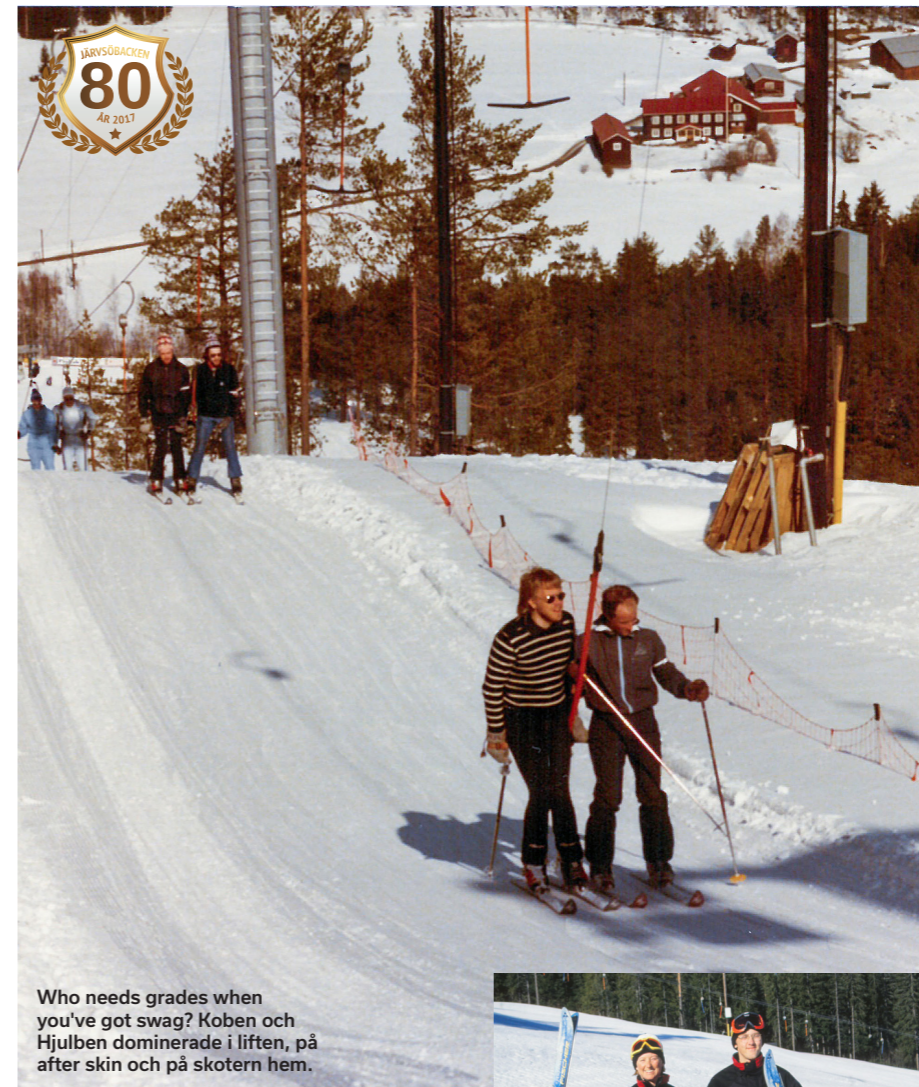
Från vänster till höger: Röjning av blivande Västbacken. Turister tog tåget till Järvsö. Röjning av befintliga Skolbacken. Mr Järvsö – Olle Arvidsson. Alla som läser magasinet har något att tacka Olle för, vare sig du vet om det eller ej.

räknade ned från fem och släppte sen iväg åkaren och tre tidtagare startade sina klockor. När första åkaren kommit halvväg släppte vi iväg nästa åkare, berättar Olle.

Publiksiffran nådde ofta fyratusen åskådare och hela bygden blommade ut i stor folkfest. Snö var inget problem, endera skottade funktionärerna in snö på banan eller så körde man på rimfrost. För tävlas skulle det!

MEN UTVECKLINGEN AV backen låg i lite stiltje. Konkurrenten var inte så stor och mellan 1960–1980 hände det inte så mycket i backen. Järvsö kommun höll i driften och idrottsföreningen höll i arrangemangen.

Men på 80-talet började man bli frånåkt. Skidorter i fjällen utvecklades i rasande fart och Järvsö hamnade i skymundan.

Who needs grades when you've got swag? Koben och Hjulben dominerade i liften, på after skin och på skotern hem.

Ekonomi i bygden var haltande, affärerna gick dåligt och folk flyttade härifrån. Rotary såg förändringarna och började göra något åt det.

Eftersom Järvsö varit turistort i många år ansåg Rotarys medlemmar att man skulle satsa på skidbacken för att locka mer turister. Sagt och gjort. Järvsölyftet startades. **Dick Helander** blev vd för nystartade bolaget Järvsö Fritid AB som Järvsölyftet låg bakom. Tillsammans med hängivna entreprenörer samlade man ihop drygt en miljon kronor och kunde investera i utvecklingen av skidbacken. Återigen krävdes hårt och idogt arbete men hösten 1984 kunde skidbacken återinvigas – nu med tre liftar och snökanoner! Invigningen var som nobelfesten men med pjäxor på! Det glossiga riksmagasinet VeckoRevyn rapporterade:

"Stämmingsfullt sköts det salut med snökanonerna. Galamiddag var på Järvsöbadens hotell och pensionat. De fyra systerarna som äger stället serverade en middag som får maten på vissa guldkrogar i Stockholm att smaka gatukök. Politiker höll brandtal och öste beröm över bygden och sen blev det partaj i hela byn och anrika

Ann Augustsson, Emil Frisk, Peter Augustsson och Jon Persson styrde och ställde i skidskolan.

Järvsöbaden genomgick förvandling till ett veritabelt Sodom och Gomorra. Mellersta Hälsinglands Café opera. Alla var där, och de som inte var där skulle in!"

ÖJEBACKEN BLEV SEDERMERA Järvsöbacken i mitten på 80-talet och lockade 20 000 besökare. Järvsö som by började åter blomstra. Hotell, butiker och restauranger gled med på framgångsvägen. Dick Helander gick i bräschen och 1986 byggdes fler nedfarter och liftar i form

Alla har vi känt obehaget av knölig mössa under hjälm och isande hakfodral i plast.

"Men vad ska vi med en större restaurang på sydsidan till? Det funkar bra det här. Folk vill inte ha finmat, det räcker med körv ö cola".

av Västbacken, Järvsstupet och Västliften. 1989 byggdes ett nytt gästhus.

Men fortfarande var konkurrensen inte allt för hård och Järvsöbacken fortsatte att tuffa på i samma tempo. Nuvarande vd Peter Augustsson kom till Järvsö för första gången år 1994. Han och då blivande frun Ann, jobbade som skidlärare i Trysil och skulle köra skidlärars-M i Järvsö.

– Vi körde tävlingen i Norrbacken och på kvällen var det bankett på Järvsöbaden, Peter ler vid minnet. Och tydligen gjorde Järvsö intryck. När Ann och Peter sen funderade var de skulle ta vägen efter Trysil så föll valet på Järvsö. Kan vara så att utsikterna för bra jobb var goda då Anns pappa, Dick Helander, råkade vara vd för Järvsöbacken på den tiden.

2007 anställdes Peter som vd för Järvsöbacken och han lade i högsta växeln genom att 2008 se till att säkerställa snötillverkningen för framtiden och sedan har investeringarna avlöst varandra och i takt med utvecklingen har även besökarna ökat rejält varje år!

– Utvecklingen av Järvsöbacken har varit helt fantastisk. Det händer något nytt hela tiden. Det känns helt otroligt att stå vid anläggningen i dag, på samma plats där man som barn trampade upp den enda nedfart som fanns. Då fanns bara nuvarande Skolbacken och en liten grusväg upp från byn. Annars var det bara skog och åter skog. Man kunde då aldrig i sin vildaste fantasi ana att framtiden skulle se ut så här, säger Olle Arvidsson.

DU VILL DET HÄR

Det låter som en årsredovisning och tråkiga floskler. Men alla investeringar som har gjorts i området är resultat av vad du som gäst har haft önskemål om.

Av: **ANGELICA NILSSON** Foto: **EMRIK JANSSON**

Albin Nilzon skickar ligger ett steg före alla andra. Han använder någon form av hoover-skidor som ger ifrån sig ett regnbågsaktigt ljus.

I DAG ÄR DET SVÅRT ATT SÄRSKILJA JUST SKIDBACKEN FRÅN ÖVRIGA SATSNINGAR BÅDE PÅ BERGET OCH I BYGDEN.

Nu

SKIDSEMESTRANDET HAR ÄNDRATS med åren. Från att enbart komma upp för att åka skidor över dagen och kanske stanna över natten söker gästerna idag mer variation på åkningen, bättre boenden, fler alternativ av mat, nöje, shopping och andra aktiviteter.

– Alla investeringar och all utveckling i Järvsöbacken, och även på berget som sådant, är resultat av våra gästers önskemål. Utan deras tankar om hotell eller barnområden eller restauranger hade vi inte varit där vi är idag, säger **Peter Augustsson**, vd för Järvsöbacken.

Järvsöbacken nådde en av milstolparna i fjol med ett besöksrekord på fantastiska 200 000 besökare. Påskafton slogs dagsrekord med 4 400 besökare! Men hur gör man för att hela tiden vara på tå och var hittar man inspiration?

– Mötet med gästerna är det som inspirerar. Att få chansen att möjliggöra deras önskemål. Att få göra det bättre för varje år för att locka tillbaka gästerna är det som driver oss alla.

SEDAN 75 ÅRS jubileet har snökanonsystemen utvecklats ytterligare, ett helt hotell med 250 bäddar har byggts på sydsidan och där har ett helt nytt barnområde med knapplift och rullband också öppnat ihop med en skiduthyrning och skishop. Det har även byggts ett femtontal nya hus med gästboende, flertalet restauranger och ett ölbryggeri har också hunnit öppna samtidigt som Järvsö cykelpark slår nya besöksrekord om somrarna med 22 000 besökare mot för 1500 åkare första säsongen 2010.

– I dag är det svårt att särskilja just skidbacken från övriga satsningar både på berget och i bygden. Vi alla jobbar tillsammans för våra gemensamma gäster.

Och framgångsreceptet är just gemenskapen.

– Gästerna framhåller att man alltid känner sig välkomna till Järvsö och att allt är så lättillgängligt.

I år är det första gången i historien som

man kan öppna sex liftar och nio nedfarter redan i november.

– Det är en obeskrivlig känsla att få startdatumet klart. Att få stå här och se att allt rullar igång. När snön sen ligger i alla pister infinder sig en grymt skön känsla! Och den enorma satsningen vi gjorde på snötillverkningen 2008 visar sig nu vara helt rätt bara vi har vädrets makter med oss. På 14 dygn kan vi öppna hela systemet. På sju dygn kan vi öppna hälften vilket vi gjorde redan den 26 november 2016. Det är den eviga kampen - att försäkra sig om att ha snö i god tid och så tidigt som möjligt.

För att kunna jobba mot rätt mål in i framtiden får besökarna svara på ett frågeformulär efter sin vistelse. Men personalen som befinner sig ute bland gästerna dagligen jobbar också aktivt med att sammanställa åsikter och önskemål.

– Varje vecka sammanställer vi allt vi hört och sett och gör listor på vad som ska åtgärdas och förbättras. Det kan handla om små detaljer men de är ytterst viktiga för att öka trivselen. Vårt mål är att gästerna ska ha det så bra att de inte vill åka hem. Vi vill att de ska må så gott att de väljer flytta hit. Att gästerna ska bo och verka här i Järvsö. Då har vi verkligen lyckats!

40 NYA BACKAR

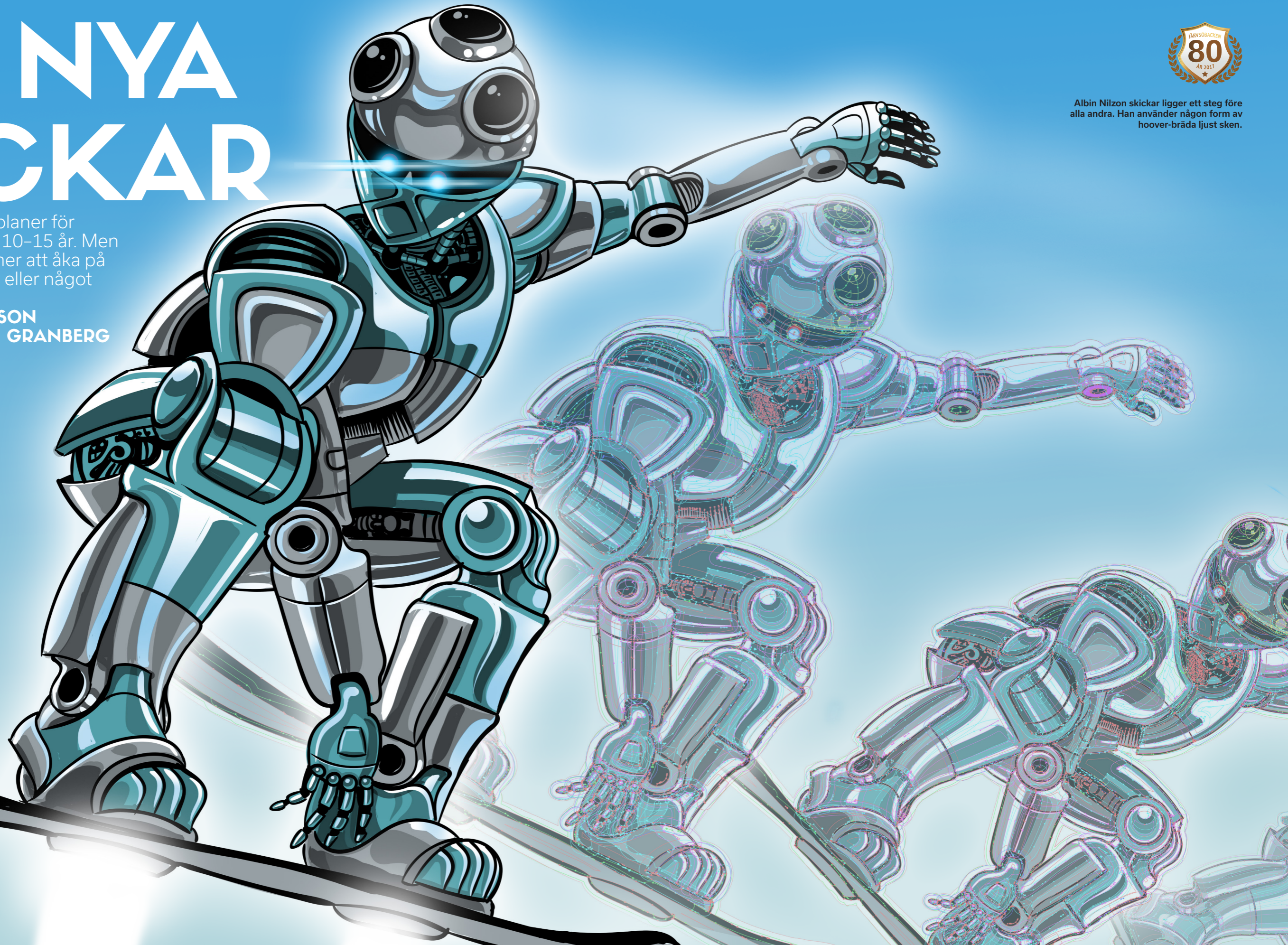
Det finns storslagna planer för berget och byn inom 10-15 år. Men frågan är om vi kommer att åka på skidor, hoverboards eller något helt annat.

Av: **ANGELICA NILSSON**

Illustration: **CHARLIE GRANBERG**

Albin Nilzon skickar ligger ett steg före alla andra. Han använder någon form av hover-bräda ljusst sken.

Sen

ATT SE TILLBAKA på en lyckad historik är alltid skönt. Att vila på goda erfarenheter och nya besöksrekord känns gott. Men Peter Augustsson, vd för Järvsöbacken är inte riktigt som alla andra. När snön ligger vit i pisterna för årets säsong och liftarna snurrar så är han redan igång med planerna för kommande säsonger.

– Om man inte utvecklas kan man ju tänka sig att allt bara rullar på som vanligt. Men sanningen är att om man inte utvecklas, då går man bakåt, konstaterar Peter.

Berget står blottlagt från skog på fler ställen än någonsin med nya skidområden och nya boenden. Men än finns gott om utrymme att växa.

– Det är svårt att vara konkret när det kommer till stora projekt. Men vi har visioner om att inom 10-15 år kommer vi ha ett 40-tal nedfarter med tillhörande liftar. Vårt största dilemma genom alla säsonger är att säkerställa

snödjupet. Desto mer effektivt snösystem vi kan bygga desto snabbare kan vi starta upp säsongen. Men i slutändan krävs det ju ändå att man har vädret på sin sida, säger Peter.

ETT ANNAT PROJEKT för framtiden är Syd till byn som Destination Järvsö driver än så länge.

– Tankarna har funnits där länge och efterfrågan har varit stor och nu är projektet igång. Det handlar om att knyta samman byn med berget. Att dels göra det lättare att ta sig upp till berget och alla aktiviteter som Järvsö, skidbacken, restauranger, cykelpark och boende med mera men även för att gästerna som befinner sig på berget ska ha möjlighet att på lätt sätt nyttja all service nere i byn, utan att behöva parkera all utrustning och ta en promenad ned.

Och det är just utvecklingen som driver Peter. Mötet och samtalen med alla besökare som skapar tankar, som skapar projekt som sen blir verklighet och som i sin tur kommer gästen till gagn. Och med tanke på all skog som står kvar och på besöksrekorden som skjuter i höjden år för år så anar vi att Järvsöbacken går en ljus framtid till mötes!

...och så här tror vi framtiden blir

Men sky is the limit. I takt med teknikutvecklingen och det allt varmare klimatet så kan man ana alternativa lösningar på sikten. Man kanske kan tänka sig att hoverboards tar över om snön inte längre ligger kvar på markerna men man vill ändå vidhålla traditionerna som är starka i bygden. **Av Angelica Nilsson**

SÅ I FRAMTIDEN när klimatet växlat upp några grader kommer det finnas kylaggregat nedgrävda i marken och det innebär även att snön kommer ligga året runt. Som det är idag krävs några minusgrader för att producera snö men i framtiden har vi fått teknik som på kemisk väg framkallar tillräckligt med kyla i varje enskild snökanon för att de ska kunna fortsätta producera högkvalitativ snö. Något som kommer vara helt unikt då snön antas försvinna allt mer från våra breddgrader. Man kommer få använda snösystemet oftare på grund av det ökade slitaget, men med hjälp av unika laserstrålar kan vi pista backarna kontinuerligt utan att det stör åkarna.

Man kan även tänka sig en annan typ av skidåkning i framtiden där man dels mixar hoverboards med vanlig skidåkning men även fler typer av specialutrustning för att kunna flyga

högre och landa säkrare. Troligen kan skidlärnarna ersättas av robotar som dels klarar av att ha kontroll på alla barn samtidigt med 360 graders synvinkel men även med extrema hastigheter som gör att de kan hjälpa ett barn ned på tryggt sätt och inom bara få sekunder vara uppe på toppen igen för att guida nästa barn.

Gästerna kommer kunna beställa mat var än i anläggningen de befinner sig genom smarta appar med menyer och unika koder för att hämta mat exakt när man känner för det istället för att behöva gå in och köa mitt i lunchrusningen. Men boendet är det som man tror kommer bibehålla någorlunda tradition. Visst blir glastak för utsikt över stjärnhimlen en växande trend men människan är i grund och botten en naturlig varelse som alltid kommer trivas med riktig eld, vackra träslag, sköna sånger och en varm bastu.

FOTO: EMRIK JANSSON

Peter Augustsson är en nöjd vd för Järvsöbacken.

Syd till byn

Att kunna åka skidor direkt från berget och ner i byn har varit efterlängtat under lång tid. För resenärer handlar det om att på lätt sätt få med sig utrustning och packning från tåget upp på berget. Nu är lösningen på gång. "Syd till byn" var projektnamnet.

Att resa med tåg till Järvsö är den enklaste sak i världen. Men hur gör man med pjäxor, skidor och annan packning från Järvsö station och hela vägen upp till berget? Man måste ordna med taxi, som kanske inte alltid är på plats, eller lämna prylarna hemma för att hyra istället – för promenera med all packning har man sällan lust till. Och hur betar man sig om man vill kaka på någon av byns restauranger men befinner sig ute i skidsystemet? Det ultimata vore ju att ha en lift (för både skidåkare och cyklist) från byn och upp till toppen!

Sagt och gjort. Projektet "Syd till byn" har gått av stapeln.

– Vi utreder och förbereder för ett bygge av en transportlift från Doktorsdammen mitt i byn upp till Järvsö och Bergshotellet. Det kommer inte bli någon riktig pist direkt utan tanken är att man ska kunna ta sig ned till byn på skidor eller cykel och sen upp igen. Detta för att kunna nyttja fler restauranger och butiker nere medan man utövar sin sysselsättning och för att underlätta för resenärer som kommer med tåg, berättar **Anna-Lena Wallin**, projektledare på Destination Järvsö som ligger bakom "Syd till byn".

När i tid är svårt att sia om säger Anna-Lena, men det finns redan stort intresse både från byns företagare och folket uppe på berget. Nu är det inte längre bara en önskan utan förhoppningsvis en verklighet inom kort.